

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE JA
MINISTERINEUVOSTOLLE**

“AUDIOVISUAALIPOLITIikka: TULEVA TOIMINTA”

1 JOHDANTO

1.1 Komissio on vuoden ajan yleisesti arvioinut audiovisuaalialan politiikan eri osa-alueita. Näkyvimpinä toiminaan komissio on:

- järjestänyt Luxemburgin puheenjohtajakaudella korkean tason seminaarin aiheesta *Digitaalisen yleisradiotoiminnan aloittaminen*¹,
- perustanut tulevaa audiovisuaalialan politiikkaa käsittelevän korkean tason ryhmän puheenjohtajanaan komission jäsen (Marcelino Oreja)²,
- järjestänyt Yhdistyneen kuningaskunnan puheenjohtajakaudella *Digitaalijan haasteet ja mahdollisuudet*³ -nimisen Euroopan audiovisuaalikonferenssin,

1.2 Komission 3. joulukuuta 1997 hyväksymässä vihreässä kirjassa⁴ analysoitiin televiestintäalan, tiedotusvälineiden ja tietoteknologia-alan lähentymisen laajuutta ja nopeutta sekä sen vaikutuksia sääntelyyn. Myöhemmin kuultiin laajasti asianomaisten alojen ja jäsenvaltioiden edustajia sekä muita tahoja. Parhailaan analysoidaan puheenvuorojen antia jatkotoimenpiteitä silmälläpitäen. Euroopan parlamentin odotetaan antavan lausuntonsa lokakuussa 1998.

---

¹ Seminaari järjestettiin 17. ja 18. marraskuuta 1997 ja sen asiakirjat ovat julkiset.

² Ryhmän lopullinen kertomus hyväksytään todennäköisesti heinäkuussa 1998 ja se toimitetaan Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

³ Konferenssi järjestettiin Birminghamissa 6. - 8. huhtikuuta 1998. Siihen osallistuivat useat Euroopan parlamentin jäsenet, ja kulttuuri-, nuoriso- ja koulutusasioita sekä tiedotusvälineitä käsittelevän valiokunnan puheenjohtaja piti yhden päätöspuheenvuoroista. Ministerineuvostossa keskusteltiin konferenssin tuloksista ja seurannasta puheenjohtajavaltion 28. toukokuuta 1998 laatiman asiakirjan perusteella ja hyväksyttiin neuvoston päätelmät (ks. jäljempänä).

⁴ KOM(97)623, 3.12.1997.

- 1.3 Audiovisuaalipolitiikan tarkastelun merkittävä osa on MEDIA II -ohjelman (Euroopan audiovisuaalialan kehittämistoimenpiteet) väliarviointi. Tämän viisivuotisen ohjelman puoliväli saavutetaan 30. kesäkuuta 1998. Ohjelman perustana olevien Euroopan parlamentin ja neuvoston päätösten⁵ mukaan komissio esittää kuuden kuukauden kuluessa tästä päivämäärästä arviointikertomuksen, johon liitetään tarvittaessa aiheelliset ehdotukset.
- 1.4 Keskusteltuaan Birminghamin audiovisuaalikonferenssin tuloksista ja tulevasta audiovisuaalialan politiikasta neuvosto hyväksyi 28. toukokuuta 1998 päätelmät, joissa kehoitetaan komissiota ja puheenjohtajavaltiota Itävaltaa jatkamaan Birminghamin konferenssin seurantaa ja todetaan erityisesti seuraavien toimien tarjoamat mahdollisuudet:
- MEDIA II -ohjelman suunniteltu väliarviointi, jossa on tutkittava keinoja edistää voimakkaan ja kilpailukykyisen ohjelmateollisuuden syntymistä ottamalla huomioon eurooppalaisen kulttuurin rikkaus ja pienten kielialueiden erityisolosuhteet. (Neuvosto totesi lisäksi, että asiantuntijat olivat kiinnostuneita luomaan rahoitusvälineitä yksityisen pääoman saamiseksi mukaan rahoittamiseen ja eurooppalaisen audiovisuaalisen tuotannon markkinoimiseksi yhteisön ulkopuolella).
  - lähentymistä koskevasta komission vihreästä kirjasta käytävät keskustelut, joiden perusteella komissio voisi muotoilla vuoden 1998 lopulla julkistettavan toimintasuunnitelman, jossa otetaan huomioon nykyinen sääntelykehys ja kehittyvien digitaalisten palvelujen uudet tarpeet sitä mukaa, kun niitä syntyy.
- 1.5 Tässä tiedonannossa Euroopan parlamentille ja neuvostolle esitetään parlamentissa ja neuvostossa käytävää poliittista keskustelua varten komission alustavat päätelmät audiovisuaalipolitiikan arvioinnista ja näkemys tulevista toimenpiteistä.

Lähinnä keskitytään tukimekanismeihin liittyviin näkökohtiin ja erityisesti MEDIA II -ohjelman tulevaisuuteen sekä tarkastellaan komission ehdotusta yksityisten investointien saamisesta mukaan audiovisuaaliseen tuotantoon⁶. Tämä on tarkoituksenmukainen näkökulma, koska:

- Birminghamin konferenssissa vahvistettiin, että MEDIA II -ohjelma on edistynyt hyvin vuonna 1995 asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa ja on vakiintunut olennaiseksi osaksi yhteisön audiovisuaalialan strategiaa. Komission lienee kuitenkin esitettävä ohjelmaan tiettyjä muutoksia arviointikertomuksen ja muun muassa korkean tason ryhmässä parhaillaan käytävien keskustelujen perusteella sekä parlamentissa ja neuvostossa tämän tiedonannon pohjalta määriteltyjen poliittisten suuntaviivojen mukaisesti (keskeinen MEDIA II -ohjelmaa koskeva päätös perustuu EY:n

---

⁵ Päätöksen 95/563/EY 7 artiklan 4 kohta ja päätöksen 95/564/EY 6 artiklan 4 kohta.

⁶ Komission ehdotus Euroopan takuurahastosta (KOM(95)546) on edelleen käsiteltävänä, mutta neuvosto ei ole päässyt sen hyväksymisestä yksimielisyyteen.

perustamissopimuksen 130 artiklaan ja edellyttää siten yksimielistä hyväksyntää),

- Birminghamin konferenssi vahvisti sitä käsitystä, että tarvitaan erityinen yhteisön rahoitusväline audiovisuaalialan investointien edistämiseksi (nykyinen MEDIA II -ohjelma ei koske investointeja). Samalla on kehiteltävä muita ehdotuksia, kuten eurooppalaisten elokuvien esittelytapahtumaa, joka voisi Yhdysvalloissa järjestetyn Oscar-gaalan tavoin herättää yleisön mielenkiintoa uusiin elokuviin,
- tulevaan sääntelyyn liittyviä kysymyksiä käsitellään suurelta osin lähentymistä koskevaan vihreään kirjaan liittyvissä keskusteluissa. Tässä tiedonannossa viitataan näihin kysymyksiin ainoastaan siltä osin kuin kokonaiskäsityksen saaminen asiasta sitä edellyttää.

On syytä pitää mielessä, että palvelujen kauppaa koskevan GATS-sopimuksen hyväksymiseen johtaneiden Uruguay'n kierroksen tulosten perusteella yhteisö ja jäsenvaltiot voivat vapaasti kehittää audiovisuaalialan edistämiseen tähtäävää politiikkaa. Komissiolla oli hiljattain tilaisuus vahvistaa vakaa aikomuksensa pitää kiinni tästä vapaudesta⁷.

2 TALOUDELLISET SUUNTAUKSET

2.1 Tiedonannossa ei ole tarkoitus analysoida perusteellisesti alan suuntauksia. Näitä suuntauksia on käsitelty laajasti audiovisuaalipolitiikan arvioinnin yhteydessä, erityisesti Birminghamin konferenssia varten laadituissa alustavissa kertomuksissa ja neljän työryhmän päätelmissä. Yksi audiovisuaalialan ominaispiirteistä on sen kyky laajentua nopeasti pääasiassa uusien teknologioiden käyttöönoton ansiosta. Alalla on luonnostaan suuri merkitys kulttuurille. Lisäksi sen taloudelliset mahdollisuudet ovat huomattavat, kuten käy selvästi ilmi televisiokanavien määrän huimasta kasvusta jo ennen digitaalilähetysten aloittamista. Komission vuonna 1997 teettämässä audiovisuaalimarkkinoiden tulevaisuutta koskevassa tutkimuksessa arvioitiin alan kokonaistulojen kasvavan vuoteen 2005 mennessä noin 70 prosenttia⁸.

2.2 Viimeaikaiset audiovisuaalialan työllisyyttä koskevat tutkimukset tukevat käsitystä alan suurista mahdollisuuksista. Jonkin aikaa sitten laaditun komission asiakirjan⁹ mukaan Euroopan unionin elokuva- ja televisioala työllistää suoraan miljoona ihmistä. Asiakirjassa painotettiin alan työpaikkojen laadullisia etuja ja todettiin, että alan merkitys työpaikkojen luoja- ja kasvava, jos sen sisäistä ja ulkoista dynamiikkaa pystytään käyttämään täysipainoisesti hyväksi. Audiovisuaalialalle luontaiset

---

⁷ Ks. tiedonanto uudesta transatlanttisesta markkina-alueesta KOM(98)125, kohta D.10 (i).

⁸ Norcontel : "Economic Implications of New Communication Technologies on the Audiovisual Markets".

⁹ Komission virkamiesten laatima alustava asiakirja SEC(98)837, 14.5.1998.

mahdollisuudet on myös vahvistettu Yhdysvalloissa huhtikuussa 1998 julkaistussa tutkimuksessa, jossa käsiteltiin viihdealan taloudellisia vaikutuksia Kaliforniassa ("Economic Impact of the Entertainment Industry on California").¹⁰

Nämä näkökohdat ovat erityisen tärkeitä tarkasteltaessa sitä suurta merkitystä, jonka Euroopan unionin ylimmät päättäjät ovat työpaikkojen luomiselle antaneet, kuten työllisyyttä käsitelleessä Luxemburgin huippukokouksessa vahvistettiin. Ne liittyvät erityisen läheisesti kyseisen Eurooppa-neuvoston ylimääräisen kokouksen tekemiin päätöksiin osaamisen ja pätevyyden kehittämisestä, joka on keskeistä, kun pyritään nopeuttamaan talouskasvua ja nostamaan elintasoja. Cardiffin Eurooppa-neuvostoa varten laatimassaan tiedonannossa yhteisön politiikoista ja työllisyydestä¹¹ komissio painotti digitaalisten palvelujen tarjoamien uusien mahdollisuuksien hyödyntämistä mahdollisimman täysipainoisesti viitaten erityisesti julkisen tuen tarpeeseen rahoituksen saannin helpottamiseksi ja koulutuksen parantamiseksi.

2.3 Edellä mainitussa amerikkalaisessa tutkimuksessa audiovisuaalisten teosten kysynnän valtaisan kasvun katsottiin johtuvan esitysmahdollisuuksien, erityisesti suurten teatterikompleksien, monikanavaisen television ja videonauhureiden räjähdysmäisestä lisääntymisestä. Vastaavaa kasvua on tapahtunut myös Euroopassa. Esimerkiksi elokuvissa kävijöiden määrä (748 miljoonaa) nousi 6,6 prosenttia vuonna 1997 ja oli korkeimmillaan sitten vuoden 1984, mikä johtuu sekä uusista suurista teatterikomplekseista että eurooppalaisten elokuvien suosion kasvusta tietyillä keskeisillä kotimarkkinoilla.¹² Tutkimuksissa on arvioitu elokuvien katsojamäärän kasvavan lähimmän viiden vuoden aikana vielä 30 prosenttia¹³.

2.4 Kaikki tämä todistaa levitysjohdoisen tuotantostrategian merkitystä. Yhdysvaltalaiset yritykset ovat sekä tuotannon että levityksen mestareita. Vaikka EU:n tuotantomäärät ovat suuria, eurooppalaisen audiovisuaalialan levityskapasiteetti on heikko. Vuonna 1996 EU:ssa tuotettiin 669 elokuvaa (412 kansallista, 242 yhteistuotantoa), Yhdysvalloissa 421 ja Japanissa 279¹⁴.

---

¹⁰ "State of the Industry: the Economic Impact of the Entertainment Industry in California", Motion Picture Association of America (M.P.A.), huhtikuu 1998. Tutkimuksen mukaan viihdealan työllisyys kasvoi vuosina 1992–1996 yhteensä 38 prosenttia eli seitsemän kertaa nopeammin kuin Kalifornian talous kokonaisuudessaan. Viihdeala työllisti yli 450 000 ihmistä (226 000 suoraan, loput välillisesti). Tutkimuksessa todetaan keskeistä olevan sen, syntyykö Kaliforniassa tai muualla tällaisen kasvun ansiosta jatkossa taloudellista toimintaa. Tarvitaan julkisen sektorin johdonmukaista tukea viihdealan laajentumiselle sen varmistamiseksi, että ala luo myös jatkossa työpaikkoja, maksaa palkkoja ja tuottaa verotuloja ja muita Kalifornian talouden kannalta ratkaisevia etuja. Kalifornian kuvernööri on yhtynyt tutkimuksen johtopäätöksiin.

¹¹ KOM(98)354, 3.6.1998.

¹² European Audiovisual Observatory, 1998 Yearbook.

¹³ "Cinemagoing in Europe", Dodona Research, toukokuu 1998.

¹⁴ EUROSTAT "The Audiovisual Sector in the European Economic Area in the 1990s" Statistics in Focus 98/2, 10.2.1998.

Eurooppalaisten elokuvien levitys, erityisesti valmistusmaan ulkopuolella, on kuitenkin varsin vaikeaa. EU:n sisäisen viennin suhde (eli muissa jäsenvaltioissa elokuvan nähneiden osuus yleisöstä koko Euroopan unionissa, mukaan lukien kotimaan markkinat) on heikko erityisesti saksalaisten (8,8 prosenttia), ranskalaisten (16,2 prosenttia) ja italialaisten (27,9 prosenttia) elokuvien osalta. Sen sijaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa valmistettujen elokuvien lipputuloista kaksi kolmannelta on peräisin viennistä muihin EU:n jäsenvaltioihin¹⁵. Yllättävää kyllä, brittiläisten elokuvien levitys on vaikeampaa kotimaan markkinoilla, jossa valta-asema on amerikkalaisilla elokuvilla (viiden suurimman amerikkalaisen yhtiön osuus kaikista Yhdistyneen kuningaskunnan pääsylipputuloista vuonna 1997 oli 78 %¹⁶). Ylipäätään EU:n ja USA:n välinen audiovisuaalialan kauppataase on yhä tappiollisempi EU:lle: vuonna 1995 alijäämä kasvoi 11 % ja vuonna 1996 jo 18 %. Elokuvien, televisio-ohjelmien ja elokuvavideoiden kauppataase oli 5,6 miljardia dollaria Yhdysvaltojen hyväksi vuonna 1996¹⁷. Yhdysvaltain elokuvateollisuuden tuloista vuonna 1996 suurempi osa oli peräisin ulkomailta (12,095 miljardia Yhdysvaltain dollaria) kuin kotimaan markkinoilta (9,083 miljardia dollaria)¹⁸. **Näistä luvuista käyvät ilmi menestyksekkään ja kokonaisvaltaisen audiovisuaalisen tuotannon ja teosten levityksen tarjoamat mahdollisuudet, joita Euroopassa ei vielä ole käytetty hyväksi. Luvut tukevat Birminghamin audiovisuaalikonferenssissa esitettyä voimakasta vetoamista julkisen tuen lisäämisestä Euroopan audiovisuaalialalle, ja niissä korostuu tarve siirtyä tuotantojohtoisesta ja hajautuneesta järjestelmästä levitykseen perustuvaan kokonaisvaltaiseen lähestymistapaan.**

3. BIRMINGHAMIN AUDIOVISUAALIKONFERENSSIN TULOKSET

Konferenssin neljä työryhmää¹⁹ osallistui kukin merkittävällä tavalla tulevan audiovisuaalipolitiikan suuntaviivojen kehittämiseen, ja komission yksiköt tutkivat parhaillaan tarkkaan niiden ehdotuksia. Työryhmien päätelmät esitetään yksityiskohtaisesti liitteessä I.

Tässä yhteydessä voidaan mainita, että työryhmä 2 suositteli MEDIA II -ohjelman lujittamista päätavoitteena toteuttaa rakennemuutos, jota EU:n audiovisuaalialan maailmanlaajuinen kilpailukyky ja eurooppalaisen kulttuurin monimuotoisuuden

---

¹⁵ European Audiovisual Observatory, vuoden 1997 tilastot.

¹⁶ "A Bigger Picture: The Report of the Film Policy Review Group", Department of Culture, Media and Sports, maaliskuu 1998.

¹⁷ European Audiovisual Observatory, 1998 Yearbook.

¹⁸ European Audiovisual Observatory, 1998 Yearbook.

¹⁹ Työryhmä 1 "Työllisyys ja työpaikkojen luominen audiovisuaalialalla"
Työryhmä 2 "Euroopan tuki audiovisuaalialan kilpailukykyyn kehittämiseksi"
Työryhmä 3 "Asianmukainen sääntelykehys uutta luovalle medialoudelle"
Työryhmä 4 "Henkinen omaisuus".

säilyttäminen edellyttävät. Ryhmä suositteli erityisesti keskittymistä automaattisiin levitystukijärjestelmiin, kehittälyvaiheeseen ja vientiin.

Työryhmä 3 esitti useita suosituksia, joista yksi koski tarvetta muuttaa sääntelyä asteittain siten, että alakohtainen sääntely säilytetään ja keskitytään infrastruktuurin ja sisällön erottamiseen. Sen muut merkittävät suositukset liittyivät yleisradiopalveluihin (jäsenvaltioiden olisi määriteltävä yleisradiotoiminnan tehtävät ja edistettävä rahoituksen avoimuutta), ns. avointen yhdyskäytävien ylläpitämiseen erityisesti suhteessa ehdollisiin pääsyjärjestelmiin sekä itsesääntelyn käyttökelpoisuuteen online-palvelujen yhteydessä.

Työryhmien päätelmien lisäksi konferenssissa tehtiin kaksi muuta ehdotusta:

- Euroopan audiovisuaaliala tarvitsee esittelytilaisuutta, joka toisi sen tuotantoa näkyvästi esille. Tällaisia tapahtumia ovat Yhdysvalloissa Oscarien ja televisiotuotannolle myönnettävien Emmy-palkintojen jakotilaisuudet. Tämä ajatus, jota puheenjohtaja Santer kannatti Birminghamin konferenssissa pitämässään avajaispuheessa, on herättänyt melkoisesti huomiota. Siitä keskusteltiin neuvoston kokouksessa 28. toukokuuta Italian valtuuskunnan esittämän luonnoksen pohjalta. Komissiota kehoitettiin kehittämään ehdotusta läheisessä yhteistyössä asiantuntijoiden kanssa.
- Konferenssissa nousi esiin tarve kuulla audiovisuaalialan edustajia ja muita asianosaisia (kuten katsojayhdistyksiä) toiminnan kehittämistä muulloinkin ja pienemmässä mittakaavassa kuin kerran neljässä vuodessa järjestettävässä suurkokouksessa. Komissio voisi järjestää virallisia kuulemistilaisuuksia niin usein kuin tilanne vaatii.

Seurantatyössä olisi keskityttävä **kahteen päälinjaan:**

- **tukijärjestelyjen kehittämiseen,**
- **sääntelykehityksen tarkistamiseen.**

4. TUKIJÄRJESTELYJEN KEHITTÄMINEN

4.1 Audiovisuaalipolitiikan arvioinnin yhteydessä on noussut esiin selkeitä merkkejä alaa koskevien eurooppalaisten tukimekanismien tulevista suuntaviivoista. Tutkimusten (ja Birminghamin päätelmien) perusteella alalle on ominaista kasvava juopa sähköisiä toimitusjärjestelmiä hallitsevien yhtiöiden ja EU:n tuotanto- ja levitysyhtiöiden välillä. Edelliset ovat vauraita ja Euroopan yhdentymiseen suuntautuneita, jälkimmäiset ovat hajallaan ja kärsivät pääoman puutteesta. Tilanne herättää epäilyksiä EU:n kyvystä vastata sellaisen uusien esityspalvelujen tarjoajien nopeaan kehittymiseen, joiden käytössä on runsas ja vaihteleva ohjelmatarjonta. Euroopan kulttuurin ainutlaatuisen monimuotoisuuden suojelun ja edistämisen tarvetta on korostettu. Laajalti ollaan yhtä mieltä siitä, että yhteisön ja jäsenvaltioiden politiikat täydentävät parhaiten toisiaan, jos yhteisön tasolla korostetaan tuotannollisia ja rakenteellisia tavoitteita ja kansallisella tasolla kulttuuritavoitteita. Yhteisön on otettava edelleen huomioon sellaisten maiden erityistarpeet, joiden audiovisuaalinen tuotantokapasiteetti on vähäinen ja

joiden maantieteellinen koko ja kielen levinneisyysalue ovat pieniä. **Alan asiantuntijoiden MEDIA II -ohjelmalle Birminghamissa antama kannatus vahvasti yleistä näkemystä, jonka mukaan ohjelmalla on hyvät mahdollisuudet saavuttaa vuonna 1995 asetetut tavoitteet. Jos ohjelman halutaan vaikuttavan merkittävästi pitkällä aikavälillä Euroopan audiovisuaalialan rakenteisiin, sitä on kuitenkin lujitettava huomattavasti.**

- 4.2 Komissio tukee Birminghamin konferenssissa esitettyä näkemystä siitä, että automaattisia järjestelmiä ja erityisesti eurooppalaisten teosten levittämistä (elokuvat, televisiotuotanto, video) on tuettava yhä enemmän. Automaattiset järjestelmät liittyvät kiinteästi tosiasialliseen menestykseen markkinoilla ja ne ovat siten tehokkaampia kuin valikoivat järjestelmät, kun pyritään rakenteellisiin parannuksiin²⁰. Kuten edellä talouden suuntauksia koskevassa jaksossa on mainittu, eurooppalaista tuotantopotentiaalia vastaavan markkinamenestyksen aikaansaaminen teosten levityksen avulla ja erityisesti kotimarkkinoiden ulkopuolella edellyttää rakenteellisia parannuksia. Automaattiset järjestelmät ovat myös hallinnollisesti kustannustehokkaampia. Automaattisia tukijärjestelmiä on otettu käyttöön kansallisella tai alueellisella tasolla 11 Euroopan maassa. Niiden osuus kokonaisrahoituksesta on esimerkiksi Ranskassa 71 prosenttia ja Espanjassa 47 prosenttia²¹ (on syytä panna merkille, että komissio hyväksyi Ranskan tukijärjestelmän 3. kesäkuuta 1998 EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan d alakohdan nojalla).
- 4.3 Myös MEDIA II -ohjelman levitystä koskevaan osaan sisältyy automaattinen tukijärjestelmä. Koska ohjelman tavoitteena on edistää eurooppalaisten elokuvien levitystä EU:ssa, tukea myönnetään sen perusteella, paljonko katsojia elokuvalla on ollut muilla kuin kotimaan markkinoilla. Järjestelmässä noudatetaan "positiivista syrjintää", jonka avulla pyritään lieventämään sitä epäkohtaa, että pienissä jäsenvaltioissa tuotetaan yleensä vähemmän elokuvia.

Tukijärjestelmä perustettiin kahden vuoden koeajaksi ja se on osoittautunut menestykseksi²². Sen jatkamisesta ja varojen jakamisesta uudelleen MEDIA-

---

²⁰ Automaattisissa järjestelmissä taloudellista tukea (kaikissa muodoissa, kuten avustuksina tai lainoina) myönnetään ilman muita toimenpiteitä objektiivisin perustein tuottajalle (tai levittäjälle) joko elokuvakohtaisesti tai usean elokuvan (tai ohjelman) listalle. Yksinkertainen esimerkki: josokuva saa miljoona katsojaa ja sitä tuetaan vaikkapa yhdellä eculla myytyä lippua kohti, tuotanto- tai levitysyhtiö saa miljoona ecua, jotka se voi sijoittaa seuraavan elokuvan tuotantoon. Automaattiset järjestelmät palkitsevat menestyjiä.

²¹ "A Comparative Analysis of National Aid Mechanisms", European Audiovisual Observatory/Centre National du Cinéma, toukokuu 1998.

²² Vuonna 1997 yhteensä 123 elokuvien levittäjä ilmoitti 245 eurooppalaisen elokuvan saaneen yhteensä 29,5 miljoonaa katsojaa. Tämän perusteella eurooppalaiset levitysalan yhtiöt voivat saada 8,6 miljoonaa ecua tukea, joka on investoitava uudelleen uusien elokuvien levittämiseen tai tuotantoon vuoden 1998 loppuun mennessä (investointeja oli tehty 30.5.1998 mennessä jo neljän miljoonan ecun arvosta). Vuoden 1998 katsojamääräksi levitysyhtiöt ovat ennakoineet 54 miljoonaa, mikä merkitsee 86 prosentin kasvua muiden kuin kotimaisten EU-elokuvien katsojamäärässä. Vuoden 1999 loppuun mennessä eurooppalaisten levittäjien uusiin investointeihin käytettävän tuen enimmäismääräksi arvioidaan 9,5 miljoonaa ecua.

ohjelman sisäisesti valikoivien ja automaattisten järjestelmien välillä voidaan päättää neuvoston päätöksen 95/563/EY 5 artiklan nojalla perustetulle komitealle esitetyn komission ehdotuksen mukaisesti. Järjestelmän soveltamisalaa (nykyisin automaattista järjestelmää sovelletaan yksinomaan elokuva-alalla, mutta sen laajentaminen koskemaan erityisesti video- ja televisio-ohjelmien levitystä vaikuttaisi suotavalta) voidaan laajentaa ainoastaan siten, että komissio tekee ehdotuksen neuvoston päätökseksi päätöksen 95/563/EY muuttamisesta. Järjestelmän lujittaminen lisäämällä ohjelman kokonaismäärärahoja vuotuisessa talousarviomenettelyssä riippuu puolestaan budjettivallan käyttäjästä. Tähänastisten laajojen kuulemisten perusteella komissio katsoo, että uusi päätös saattaa olla tarpeen MEDIA II -ohjelmalle asetettujen rakenteellisten tavoitteiden turvaamiseksi. Vaikka automaattista levitystukea ohjelmasta on lisättävä, sitä ei kuitenkaan pitäisi tehdä kehittäjä-²³ ja koulutustuen kustannuksella, jotka kumpikin ovat välttämättömiä, jotta audiovisuaalialalla keksittäisiin jo ennen varsinaista tuotantoprosessia ideoita elokuviksi, joilla on edellytykset menestyä kansainvälisesti.

- 4.4 Birminghamin konferenssiin osallistuneet asiantuntijat olivat hyvin kiinnostuneita uuden rahoitusvälineen luomisesta yksityisen pääoman saamiseksi mukaan EU:n audiovisuaalialan tuotantoon. Tässä tarkoitetaan komission ehdotusta Euroopan elokuva- ja televisiotuotannon edistämisen takuurahastosta²⁴, johon alan edustajat, Euroopan parlamentti ja suurin osa jäsenvaltioista ovat suhtautuneet innostuneesti, mutta jonka hyväksymisestä neuvosto ei ole päässyt yksimielisyyteen. Komission mielestä kuitenkin jopa ne jäsenvaltiot, jotka ovat vastustaneet neuvostossa ehdotuksen hyväksymistä, ovat periaatteessa olleet riittävän kiinnostuneita tällaisesta toiminnasta (yhteisön välineen luomisesta yksityisen sektorin investointien saamiseksi mukaan sellaisten eurooppalaisten teosten tuotantoon, joilla voi olla kansainvälistä markkina-arvoa), eikä ajatusta näin ollen kannata hylätä kokonaan. Samalla kun pidetään kiinni takuurahastoa koskevasta ehdotuksesta, MEDIA II -ohjelman arvioinnin yhteydessä olisi tutkittava uusia mahdollisuuksia. Lupaava mahdollisuus olisi elokuvien 'arvopaperistaminen', joka tarkoittaa tuotantorahoituksen hankkimista myymällä rahoituslaitoksille ennakolta tiettyjen elokuvien tulevat tuotot (ks. liite II).

Komissio tutkii edelleen tällaisten suunnitelmien toteutettavuutta sekä selvittää, kannattaako tässä yhteydessä turvautua jo olemassa oleviin mekanismeihin, kuten Euroopan investointirahastoon ja pk-yritysten takuujärjestelmään²⁵.

---

²³ Audiovisuaalialalla kehittäjävaihe edeltää varsinaista tuotantoa. Siihen kuuluu erityisen keskeisenä käsikirjoituksen laatiminen (ja muokkaus sekä eri luonnosvaiheet) ja lisäksi liiketoimintasuunnitelmien laatiminen, rahoituksen kerääminen tuotantoa varten sekä myyminen edistämisen- ja markkinointistrategiat. Kaikki nämä osatekijät vaikuttavat teoksen levityspotentiaaliin (tai sen puutteeseen) kansainvälisillä markkinoilla.

²⁴ Ks. alaviite 6.

²⁵ Ks. "Yrittäjyyden edistäminen Euroopassa – tulevaisuuden painopiste", rahoituksen saannin parantamista käsittelevä 2.4 jakso. KOM(98)222, 7.4.1998.

4.5 Kuulemisten perusteella on tullut esiin myös toinen strateginen muutos eli tarve tehostaa eurooppalaisten elokuvien ja audiovisuaalisten teosten markkinointia EU:n ulkopuolella. MEDIA II -ohjelmasta on jo tuettu eurooppalaisten tuottajien yhteistoimintaa joillakin tärkeillä EU:n ulkopuolisilla markkinoilla (Toronto, Hong Kong ja Los Angeles) sekä yhteistä osallistumista eurooppalaisiin vientitapahtumiin (kuten Madridissa järjestettävään MEDIA-tapahtumaan). Perinteisen myyinnedistämistuen lisäksi kuulemistilaisuuksissa on tullut esiin myös tarve toteuttaa rakenteellisempia toimenpiteitä, joita ovat:

- vientitakuujärjestelmä niiden riskien kattamiseksi, joita liittyy eurooppalaisten teosten markkinoimiseen yhteisön ulkopuolella,
- takuu- tai lainajärjestelmä myynti- ja levitystoimistojen perustamiseksi tietyille keskeisille markkina-alueille (kuten Pohjois- ja Etelä-Amerikkaan),
- tärkeimpiä ulkoisia markkinoita koskevan tietokannan luominen eurooppalaisten viejien käyttöön²⁶.

Komissio kehittää näitä ehdotuksia MEDIA II -ohjelman arvioinnin yhteydessä.

4.6 Edellä luvussa 3 viitattiin tarpeeseen luoda esittelytapahtuma Euroopan audiovisuaalialan näyteikkunaksi. Komissio työskentelee ajatusta lähikuukausien aikana ja kertoo tuloksista neuvostolle. Jo nyt voidaan todeta, että audiovisuaalisen alan olisi itse tehtävä aloite tällaisen tapahtuman järjestämiseksi sekä organisoitava ja rahoitettava se. Yhteisö voisi kuitenkin merkittävästi edistää tapahtuman järjestämistä. Konkreettisia ehdotuksia ja nykyisten myyinnedistämistoimien (kuten elokuvafestivaalien tukemisen) vakaan oikeudellisen perustan luomista olisi luontevaa käsitellä MEDIA II -ohjelman arvioinnin yhteydessä.

4.7 Kaiken kaikkiaan yhteisön audiovisuaalialan kehittämiseen tähtäviä tukijärjestelmiä on selvästi syytä lujittaa. Parhaillaan käynnissä olevissa laajoissa kuulemisissa on tullut esiin useita keinoja tämän toteuttamiseksi. Keinoja hahmotellaan tässä tiedonannossa, jotta neuvostossa ja parlamentissa voitaisiin käydä asiasta poliittista keskustelua ennen kuin komissio esittää asiasta konkreettisia ehdotuksia. Komissio pyrkii sisällyttämään vuoden 1998 lopussa esitettävään MEDIA II -ohjelman arviointiin sekä nykyisiä järjestelmiä lujittavia että uusia toimenpiteitä ja samalla täysipainoisesti hyödyntämään MEDIA II:n ja muiden yhteisön ohjelmien, kuten tutkimuksen ja kehittämisen viidennen puiteohjelman (erityisesti siihen kuuluvan Tietoyhteiskunnan tekniikat -ohjelman) ja INFO 2000 -ohjelman, keskinäistä täydentävyyttä.

---

²⁶ On selvää, että näiden toimenpiteiden yhteydessä on noudatettava yhteisön kansainvälisiä sitoumuksia (WTO/GATS).

5. SÄÄNTELYKEHYS

5.1 Vaikka yhteisön sääntelykehystä on aika ajoin arvioitava ja tarvittaessa mukautettava, audiovisuaalialan nykyiset sääntelytarpeet on jo varsin hyvin otettu huomioon useissa direktiiveissä (ja yhdessä suosituksessa), jotka on joko hiljattain saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä tai jotka ovat vielä osittain täytäntöön panematta. Näitä ovat:

- Uusi “rajatonta televisiota” koskeva direktiivi²⁷, joka tuli voimaan 30. heinäkuuta 1997 ja joka on sisällytettävä kansalliseen lainsäädäntöön 30. joulukuuta 1998 mennessä. Ensimmäinen arviointi direktiivin täytäntöönpanosta on määrä laatia vuonna 2001.
- Tiettyjen satelliitin välityksellä tapahtuvaan yleisradiointiin ja kaapeleitse tapahtuvaan edelleen lähettämiseen sovellettavien tekijänoikeutta sekä lähioikeuksia koskevien sääntöjen yhteensovittamisesta annettu direktiivi 93/83/ETY²⁸, joka oli pantava täytäntöön 1. tammikuuta 1995 mennessä ja jota koskeva ensimmäinen arviointikertomus laaditaan viimeistään 1. tammikuuta 2000.
- Teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä annetun direktiivin 83/189/ETY muuttamisesta kolmannen kerran 29. kesäkuuta 1998 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi²⁹. Tällä direktiivillä laajennetaan vuonna 1983 luotua sääntelyn avoimuutta koskevaa mekanismia tietoyhteiskunnan palveluihin.
- Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi ehdolliseen pääsyyn perustuvien tai ehdollisen pääsyn sisältävien palvelujen oikeussuojasta, johon neuvosto määritteli yhteisen kannan 29. kesäkuuta 1998³⁰.
- Televisiosignaalien lähetyksestä koskevien standardien käytöstä annettu direktiivi 95/47/EY³¹. Direktiivistä laaditaan lähiaikoina ensimmäinen täytäntöönpanoa koskeva kertomus, jossa kiinnitetään erityistä huomiota digitaalitekniikan kehitykseen. Mahdollisista muutoksista direktiivin soveltamisalaan on jo keskusteltu lähentymistä koskevaan vihreään kirjaan liittyvän kuulemismenettelyn yhteydessä.

---

²⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 97/36/EY televisiotoimintaa koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun neuvoston direktiivin 89/552/ETY muuttamisesta, EYVL L 202/60, 30.7.1997.

²⁸ Neuvoston direktiivi 93/83/ETY; EYVL L 248/15, 6.10.1993.

²⁹ KOM(96)392.

³⁰ KOM(97)356.

³¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 95/47/EY, EYVL L 281/51, 23.11.1995.

- Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa³².
- 5.2 Neuvosto hyväksyi 28. toukokuuta 1998 näitä hyväksi havaittuihin sisämarkkinaperiaatteisiin perustuvia direktiivejä ja direktiiviehdotuksia täydentävän suosituksen Euroopan audiovisuaali- ja tietopalvelualan kilpailukyvyn kehittämisestä edistämällä kansallisten sääntelykehysten laatimista alaikäisten ja ihmisarvon suojelun vertailukelpoisen ja tehokkaan suojelun tason saavuttamiseksi³³. Suosituksen antaminen osoittaa, että asiassa on tapahtunut merkittävää edistystä, sillä se on ensimmäinen itsesääntelyperiaatteeseen perustuva yhteisön säädös, joka koskee erityisesti Internetissä julkaistujen online-tietopalvelujen sisältöä.³⁴
- 5.3 Edellä esitetyn perusteella on selvää, että audiovisuaalialalla on jo varsin laaja yhteisön säännöstö, joka perustuu keskeiseen sisämarkkinaperiaatteeseen rajat ylittävästä palvelujen tarjonnan vapaudesta ja jossa on otettu huomioon tarpeet, jotka syntyvät alan perustoiminnasta, kansalaisille tiedottamisesta. Tulevia ehdotuksia, joita voidaan tarvita sen takaamiseksi, että sääntelykehys edistää markkinoiden kehittymistä, ja joissa otetaan täysipainoisesti huomioon yleiseen etuun liittyvät tavoitteet, tarkastellaan erityisesti lähentymistä koskevan vihreän kirjan yhteydessä. Ne eivät kuitenkaan saa estää yhteisön nykyisen lainsäädännön tai valmisteltavien aloitteiden täytäntöönpanoa³⁵. Samassa yhteydessä selvitetään siirtymistä analogisista digitaalisiin (TV- ja radio)lähetyksiin Euroopassa. Komissio antaa aiheesta lähitulevaisuudessa kertomuksen ja esittää siinä yhteenvedon vihreään kirjaan liittyvän kuulemismenettelyn yhteydessä esitetyistä huomautuksista. Euroopan parlamentin annettua lausuntonsa komissio laatii lisäksi vuoden 1998 lopulla uuden tiedonannon, jossa esitetään jatkotoimenpiteisiin liittyvät konkreettiset ehdotukset.
- 5.4 Kaiken kaikkiaan on ilmeistä, kuten Birminghamin konferenssissakin todettiin, että audiovisuaalialan kehittämiseen ei tarvita lähiaikoina uutta merkittävää säädösaloitetta. Tulevasta sääntelykehyksestä keskustellaan parhaillaan lähentymistä koskevaan vihreään kirjaan liittyvän laajan kuulemismenettelyn yhteydessä. On liian varhaista tehdä johtopäätöksiä näistä neuvotteluista ja siitä, olisiko kohdassa 5.1 esitettyjä toimenpiteitä muutettava ja jos olisi, niin millä tavoin. Toistaiseksi tärkeintä on varmistaa, että:
- olemassa oleva yhteisön lainsäädäntö pannaan täytäntöön asianmukaisesti ja että perustamissopimuksen määräyksiä sovelletaan yhdenmukaisesti,

---

³² KOM(97)628, 10.12.1997.

³³ KOM(97)570. Neuvoston hyväksymää asiakirjaa ei ole vielä julkistettu.

³⁴ Suositusta täydentää komission ehdotus neuvoston päätökseksi Internetin käyttöturvallisuuden parantamista koskevan monivuotisen yhteisön toimintasuunnitelman hyväksymisestä (KOM(97)582 lopullinen).

³⁵ Ks. vihreän kirjan johdanto-osa.

jotta voitaisiin luoda vakaa ja ennustettavissa oleva sääntelykehys, jota audiovisuaalialan kehittäminen edellyttää, ja

- laajentumisneuvotteluissa pystytään lähentämään jäsenyyttä hakeneiden maiden lainsäädäntöä riittävästi yhteisön säännöstöön.

Näitä tavoitteita voidaan edistää tehostamalla kansallisten sääntelyviranomaisten yhteistyötä yhteisön tasolla Birminghamin audiovisuaalikonferenssin suositusten mukaisesti.

6. PÄÄTELMÄT JA SEURANTA

- 6.1 Komissio toteaa yleisesti, että audiovisuaalipolitiikkaa tarkistettaessa ja erityisesti Birminghamin audiovisuaalikonferenssin tulosten perusteella on käynyt selväksi, että eurooppalaisen audiovisuaalialan kilpailukyvyyn lujittamiseksi on syytä lisätä muun muassa yhteisön tasolla annettavaa julkista tukea. Pääpaino on tässä vaiheessa tukimekanismeilla, joita on tarkasteltava yhteisön tasolla MEDIA II -ohjelman arvioinnin yhteydessä. Erityisesti on vahvistettava MEDIA -ohjelmaan sisältyviä automaattisia tukijärjestelmiä, jotka on tarkoitettu eurooppalaisten audiovisuaalisten teosten levittämiseen muilla kuin kansallisilla markkinoilla, ja laajennettava niiden soveltamisalaa. Yksityistä pääomaa on pyrittävä saamaan mukaan sellaisten audiovisuaalisten teosten tuotantoon, joilla on mahdollisuuksia menestyä kansainvälisillä markkinoilla. Eurooppalaisten audiovisuaalisten teosten markkinointia on edistettävä yhteisön ulkopuolella, ja alan edustajia on kannustettava kehittämään elokuvien esittelytapautumaa. Komissio esittää aiheellisiksi katsomansa ehdotukset vuoden 1998 lopussa arviointikertomuksen yhteydessä. Näihin voisi liittyä ehdotus joistakin muutoksista nykyiseen MEDIA II -ohjelmaan ja ohjelman jatkamisesta sen nykyisen päättymisajankohdan (31. joulukuuta 2000) jälkeen.
- 6.2 Sääntelyssä korostetaan nykyisen tai lähiaikoina hyväksyttävän yhteisön lainsäädännön täytäntöönpanoa ja perustamissopimuksen määräysten yhdenmukaista soveltamista. Erityishuomiota on kiinnitettävä sen varmistamiseen, että olosuhteet ovat otolliset kilpailukykyisten digitaalisten televisiolähetysten aloittamiselle. Erityisesti lähentymistä koskevan vihreän kirjan yhteydessä tarkastellaan tulevia sääntelytarpeita. Kaksi keskeistä näkökohtaa on ohjelmiin liittyvien oikeuksien saatavuus ja niin sanottujen yhdyskäytävien (ehdolliseen pääsyyn perustuvat järjestelmät, sähköiset ohjelmaoppaat (EPG) ja sovellusohjelmistoliittymät (API)) avoimuus. Kun Euroopan parlamentti on antanut lausuntonsa vihreästä kirjasta (todennäköisesti lokakuussa 1998), komissio laatii kertomuksen, johon sisältyy yhteenveto kuulemisten tuloksista sekä konkreettiset ehdotukset jatkotoimenpiteistä.
- 6.3 Toteuttaessaan edellä kuvailtuja toimia komissio pyrkii hankkimaan tietoa audiovisuaalialan edustajien mielipiteistä muun muassa järjestämällä säännöllisesti kuulemistilaisuuksia Birminghamin audiovisuaalikonferenssin antaman alkusysäyksen vahvistamiseksi. Kuulemismenettelyä edistävät

suuresti yhä tehokkaammin järjestäytyneet EU:n audiovisuaalialan organisaatiot.

YHTEENVETO BIRMINGHAMIN AUDIOVISUAALIKONFERENSSIN TYÖRYHMIEN PÄÄTELMISTÄ

Työryhmä 1 : “Työllisyys ja työpaikkojen luominen audiovisuaalialalla”

Digitaalinen yleisradiointi tarjoaa suuria mahdollisuuksia, ja siihen liittyvien palvelujen tarjoajista voi muodostua Euroopan vahvoja kasvukeskuksia. Sen lisäksi, että ne tarjoavat itse työpaikkoja, niiden ympärille kehittyy myös monenlaista erikoistunutta oheistoimintaa. Näin kasvukeskusten ympärille syntyy ja kasvaa pieniä yrityksiä, jotka nekin luovat uusia työpaikkoja. Keskusten päätehtäviä ovat ohjelmakokonaisuuksien tuottaminen ja levittäminen sekä investointien kierrättäminen takaisin tuotantoon. Digitaalisella aikakaudella EU tarvitsee audiovisuaalialan keskeisiksi piirteiksi vakiintuvia tehokkaita ja elinkelpoisia digitaaliohjelmien levitysjärjestelmiä, joiden luomiseen sillä on nykyisin kaikki mahdollisuudet. Työllisyyden edistämistoimet ovat vahvistaneet sitä käsitystä, että koko EU:ta koskevissa aloitteissa koulutus on avainasemassa. Digitaalinen yleisradiointi lisää työvoiman joustojen tarvetta, jolloin täydennyskoulutusta tarvitaan yhä useammin. Koulutusaloitteita on mukautettava tähän kehitykseen ja tehostettava. Yhteisö voi voimistaa tätä suuntausta tekemällä audiovisuaalipolitiikan yhteydessä erityisiä lisäarvoa tuottavia aloitteita, joilla

- lujitetaan ja mukautetaan MEDIA II -ohjelmasta tuettuja hajautettuja koulutusaloitteita,
- tutkitaan mahdollisuutta luoda eurooppalainen huipputietokeskus.

Työryhmä 2 : “EU:n tuki audiovisuaalialan kilpailukyvn kehittämiseksi”

Työryhmä oli yksimielinen siitä, että EU:n audiovisuaalialan julkisen tuen säilyttäminen on nyt tärkeämpää kuin koskaan. Työryhmä esitti seitsemän suositusta:

1. MEDIA-ohjelman lujittaminen

Työryhmä katsoi, että MEDIA II -ohjelma on suurelta osin saavuttanut vuonna 1995 määritetyt tavoitteet ja osoittanut käyttökelpoisuutensa EU:n audiovisuaalisen strategian olennaisena osana. MEDIA-ohjelman rahoitusvaroja olisi lisättävä huomattavasti ja ohjelmasta olisi tehtävä jatkuva, jotta pystyttäisiin vaikuttamaan pitkällä aikavälillä EU:n audiovisuaalisen alan rakenteisiin.

MEDIA-ohjelman yleistä suorituskykyä voitaisiin parantaa:

- kehittämällä ohjelmaa varten sen tarpeisiin mukautettuja omia varainhoitojärjestelmiä,

- lisäämällä henkilöstön määrää,
- varmistamalla, että varainkäytön vuositavoitteet saavutetaan.

Työryhmä vahvisti, että MEDIA-ohjelman pää pilarit (koulutus, kehittäminen ja levittäminen) ovat periaatteessa vankat ja tarkoituksenmukaiset.

2. Rakenteellinen muutos kilpailukyvyyn vahvistamiseksi maailmanmarkkinoilla

Tarkoituksena on suunnata julkista tukea sellaisiin järjestelmiin, joilla täydennetään MEDIA-ohjelman rakenteellisia vaikutuksia EU:n audiovisuaalialaan, erityisesti mahdollistamalla kaupallisten yritysryhmittymien muodostaminen kehittämään, rahoittamaan ja markkinoimaan suuria eurooppalaisia kokonaisuuksia.

3. Kulttuurin monimuotoisuuden säilyttäminen

EU:n laajuista kehittämisen tukea pidettiin keskeisen tärkeänä, jotta pienempien maiden hankkeet voitaisiin yhdistää muun EU:n tuotantoon kannustamalla varhaisessa vaiheessa eri jäsenvaltioiden tuottajia yhteistyöhön.

4. Automaattisten järjestelmien painottaminen

Asiantuntijat näyttivät olevan erittäin tyytyväisiä MEDIA II -ohjelmaan liittyvään elokuvateatterilevityksen automaattisen pilottitukijärjestelmän toimintaan. Tässä yhteydessä esitettiin kaksi keskeistä suositusta:

- Nykyistä elokuvateattereiden levitystukijärjestelmää olisi pidettävä yllä ja sille olisi myönnettävä lisää varoja, jotta vahvistettaisiin sen vaikutuksia EU:n levitysalalla.
- Automaattista järjestelmää olisi laajennettava koskemaan myös muuta levitystä, kuten videolevitystä ja televisio-ohjelmien levitystä.

5. Kehittelyn korostaminen

Työryhmä oli täysin yksimielinen siitä, että kehittytoiminnan taloudellinen tuki on tärkeää niin kansallisesti kuin yhteisön tasolla. Lisäksi MEDIA-ohjelman kehittämisen ja koulutuksen osa-alueiden välisten yhteyksien rakentaminen erityisesti käsikirjoitusten laatimiseen ja muokkaukseen tarvittavien taitojen osalta sai merkittävää kannatusta ryhmän piirissä.

6. Viennin lisääminen

Työryhmä katsoi yksimielisesti, että nyt on oikea aika tukea EU:n audiovisuaalisten teosten vientiä tärkeimmille yhteisön ulkopuolisille markkinoille (Pohjois- ja Etelä-Amerikka, Aasia, Keski- ja Itä-Eurooppa).

Esimerkiksi seuraavanlaiset aloitteet tulevat kysymykseen:

- yhtenäinen vientiluottojen takuujärjestelmä,

- tietojen kerääminen EU:n ulkopuolisista markkinoista ja niiden jakaminen viejille,
- takuut kaupallisten riskien varalta perustettaessa levitys- ja markkinointiyksiköitä tärkeimpiin EU:n ulkopuolisiin maihin,
- yhteiset markkinointialoitteet, kuten messut ja muut alan tapahtumat EU:n ulkopuolisissa maissa.

7. Uusien yleisradiotoiminnan harjoittajien tuotannon lisääminen

Vaikka uusien yleisradiotoiminnan harjoittajien tulot kaksinkertaistuivat vuosina 1990–1996, investoinnit uuteen eurooppalaiseen tuotantoon eivät lisääntyneet vastaavassa suhteessa. Näin ollen työryhmässä oltiin yleisesti sitä mieltä, että EU:n politiikan osana olisi jatkossa kannustettava uusien palveluiden tarjoajia investoimaan voimakkaammin eurooppalaiseen audiovisuaaliseen tuotantoon. Kannustimien puoltajien mielestä palvelujen tarjoajat alkaisivat ajan mittaan yleisesti suosia eurooppalaista tuotantoa tuontitarjonnan sijasta, koska katsojat haluavat nähdä oman alueensa asioita käsitteleviä ohjelmia.

Työryhmä 3: “Asianmukainen sääntelykehys uutta luovalle mediataloudelle”

Työryhmä 3 laati useita suosituksia, joiden pääsisältö oli seuraavanlainen:

- Lähentymistä koskevassa komission vihreässä kirjassa esitetyn tulevan sääntelykehysten osalta olisi lähitulevaisuudessa yhdistettävä vaihtoehto 1 (nykyisen kehysten kehittäminen) ja vaihtoehto 2 (uusien sääntelyluokkien luominen). Alakohtaista sääntelyä olisi jatkettava ja laajennettava ja lisäksi sääntelyä kohdennettaessa infrastruktuuri ja sisältö olisi erotettava toisistaan.
- Audiovisuaalipolitiikan yhtenä päätavoitteena olisi oltava tulojen kierrättäminen uuteen tuotantoon. Oikeudenmukaiset ja kohtuulliset lakisääteiset velvoitteet investoida eurooppalaisiin teoksiin ovat yksi keino tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Lisäksi olisi toteutettava tarkoituksenmukaisia toimenpiteitä lähetysoikeuksien saatavuuden edistämiseksi.
- Kaikkien jäsenvaltioiden olisi määriteltävä julkisten yleisradiopalvelujen tehtävät. Kaupallisten yleisradiopalvelujen rahoituksen olisi oltava avointa.
- Jos yhdyskäytävien, erityisesti ehdolliseen pääsyyn perustuvien järjestelmien, navigointijärjestelmien ja sovellusohjelmistoliittymien (API) avoimuutta ei pystytä takaamaan itsesääntelyn tai teknologian avulla, olisi tutkittava sääntelymahdollisuuksia.
- Online-palvelujen osalta itsesääntely on todennäköisesti paras lähestymistapa, jota on kuitenkin tehostettava lainsäädännöllisillä

tukitoimilla. Lisäksi on rohkaistava käyttäjiä itsesuojeluun esimerkiksi sisällön merkitsemisellä ja suodatinlaitteiden käytöllä.

- Euroopan komission on kehotettava jäsenvaltioita hyväksymään aikataulu analogisen lähetystoiminnan lopettamiselle (eli siirtymiselle täysin digitaaliseen toimintaympäristöön) mahdollisimman pian. Samalla on edistettävä taajuusspektrien myynnin yhteensovittamista EU:n tasolla. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että nykyiset analogiset palvelut voidaan siirtää uusille digitaalisille taajuuksille³⁶.
- EU:n alueella sääntelytoiminnasta vastaavien tahojen olisi kehitettävä nykyisiä yhteistyörakenteita tiedon vaihdon edistämiseksi, hyvää käytäntöä koskevien sääntöjen laatimiseksi ja jäsenvaltioiden yhtenäisyyden edistämiseksi.

Työryhmä 4 : “Henkinen omaisuus”

Tekijänoikeudet ja lähioikeudet ovat audiovisuaalialan ja tuottajien toimeentulon perusta. Nämä henkisen omaisuuden oikeudet ovat tietoyhteiskunnan valuuttaa. Ne eivät missään nimessä ole esteitä, vaan tasoittavat tietä koko alan kilpailukyvyyn parantamiselle. Henkisen omaisuuden suojeleminen edistää keskeisellä tavalla kasvua, työpaikkojen luomista ja kulttuurin rikkautta Euroopan unionissa. Yhteisön sisämarkkinat edistävät henkisen omaisuuden suojeleminen myös tietoyhteiskunnan uusien palvelujen yhteydessä. Työryhmä korosti niiden konkreettisten toimien merkitystä, joita edustavat komission ehdotus tekijänoikeuksista ja siihen liittyvistä oikeuksista tietoyhteiskunnassa annettavaksi direktiiviksi sekä Maailman henkisen omaisuuden järjestön WIPO:n piirissä tehtävä työ. Viimeksi mainitun osalta työryhmässä oltiin yhtä mieltä siitä, että on kiinnitettävä erityistä huomiota audiovisuaalialan tuottajien oikeuksien turvaamiseen ja yleisradiopalvelun kansainväliseen suojelemaan. Keskustelut teosten alkuperän luonteesta ja oikeuksien hallinnoinnista johtivat suosituksiin siitä, että olisi kehitettävä ja edistettävä lupajärjestelmiä ja oikeuksien hallinnointijärjestelmiä sekä kollektiivisten että yksilöllisten lupamenettelyjen yhteydessä. Lisäksi työryhmä tarkasteli kysymyksiä alueesta, jolla lainsäädäntöä on sovellettava, sekä vastuusta digitaalisessa yleisradiotoiminnassa ja korosti, että pääsääntöisesti on sovellettava yleistä lakia. Työryhmässä pidettiin itsesääntelyyn perustuvia sopimusjärjestelyjä korostavaa suuntausta kannatettavana.

---

³⁶ Asiaa tutkitaan jatkuvasti lähentymistä koskevasta vihreästä kirjasta käytävissä keskusteluissa. Sitä käsitellään myös komission tulevassa tiedonannossa taajuusspektreihin liittyvästä politiikasta.

EHDOTUS ARVOPAPERISTAMISESTA

Elokuvien arvopaperistamisjärjestelmän luomista ehdotettiin ensimmäisen kerran korkean tason ryhmässä, jonka jälkeen siitä keskusteltiin Birminghamin konferenssissa. Ehdotuksen mukaan esimerkiksi viisi eurooppalaista tuotanto- ja/tai levitysalan yritystä (tai useista pienemmistä yrityksistä koostuvaa yritysryhmittymää) esittäisi kukin kolmen vuoden aikana esimerkiksi kymmenen ehdotuksen listan elokuvista, joilla on kansainvälisiä menestymähdollisuuksia. Yhteisö maksaisi 500 miljoonan ecun suuruudesta rahastosta 4 % kyseisten elokuvien rahoituksesta. Yhteisön tuen ansiosta elokuvien rahoittamiseen vielä tarvittavat 475 miljoonaa ecua saataisiin pankeilta vakuutusyhtiöiden takaamina, ja yritykset myöntäisivät osalle summasta lisävakuuksia. Varat jaettaisiin tämän jälkeen kyseisille viidelle yritykselle tai yritysryhmittymälle siten, että kullekin myönnettäisiin 100 miljoonaa ecua elokuvien tuottamiseen, rahoittamiseen ja levittämiseen. Yritysten olisi taattava, että ne rahoittaisivat omista varoistaan 60 prosenttia elokuvien negatiivisista kustannuksista (eli tosiasiallisista tuotantokustannuksista) kopioihin ja mainontaan. Yritys voisi vakuuttaa osan tästä 60 prosentista tappioiden varalta maksamalla vakuutusmaksun omasta osuudestaan sille myönnettyistä varoista. Rahoitus olisi suhteellisen edullista ja lisäksi se olisi taseen ulkopuolinen erä ja siten kirjanpidollisesti merkittävä etu (se ei aiheuttaisi yrityksen osakkaille tarpeetonta huolta).

Järjestelmän ansiosta eurooppalaista tuotantoa ja levittämistä rahoitettaisiin 800 miljoonalla eculla jokaista yhteisön myöntämää 20 miljoonaa ecua kohden. Tällaisen järjestelmän on jo havaittu toimivan suurissa yrityksissä, jotka pystyvät tarjoamaan tarvittavat elokuvaehdotukset. Universal-yhtiö keräsi tällä tavoin äskettäin 1,1 miljardia dollaria, Fox miljardi dollaria ja Polygram 690 miljoonaa dollaria. Järjestelmän toteutettavuuteen Euroopassa liittyy keskeisesti se, pystytäänkö mahdollisesti useiden jäsenvaltioiden yrityksistä muodostamaan sellaisia yritysryhmittymiä, joilla on tarvittava tuotanto- ja levityskapasiteetti. Jos näin on, komission mielestä järjestelmän rakenteelliset vaikutukset olisivat huomattavat ja siihen sijoitetuille rahoille saataisiin varsin hyvä tuotto, erityisesti jos yhteisö olisi toiseksi tai kolmanneksi merkittävin saaja. Tällöin se saisi alkuperäisen investointinsa takaisin, mikä suojaisi sitä tappioilta ja mahdollistaisi rahojen investoimisen uudelleen. Koska yhteisön osuus olisi suhteellisen pieni, sitä varten ei tarvitsisi laatia erillistä ehdotusta, vaan tarvittavat määrärahat voitaisiin sisällyttää MEDIA II -ohjelman tarkistamista koskevaan kokonaisehdotukseen.